

## Chung qui ch t i...

T&#225;c Gi&#7843;: V ng Văn Quang

Ch&#250;a Nh&#7853;t, 02 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 08:01

---

Bác x i v i em mi ng gi u (mi ng tr u)

Th t là con r i cái mang! (con d i)

Gi i ôi, sao tôi kh th h gi i! (tr i i)

S dĩ dĩ nhiên mang chuy n ch nghĩa, phát âm ra bàn, b i cách nói này không ch hi n dĩ n trong văn nói, mà nó còn có c trong văn vi t. Tùy văn c nh, cách vi t này mang ý nghĩa kia, cách vi t kia mang ý nghĩa n . Cũng ch ng ph i s ý nghĩa v v n t m th ng, mà nhi u khi mách qué m t d y đáo d .

Câu chuy n sau đây, t i h chép trong th t ch ti ng Latinomo c trong th vi n t ng h p thành Trang T Nam Hoa Kinh, có tham kh o các d b n b ng ti ng Kinh trung đ i và ti ng Vi t hi n đ i. Tuy nhiên, t t c các b n đ u không nh t quán trong cách vi t. B i v y, văn b n sau đây n u có thi u nh t quán trong cách dùng ch mong các b c trí gi b quá, ho c lu n nó nh m t m nh đ tri t h c, ch đ ng phi n trách k h u sinh tóc sâu m t sách mà làm gì.

Vào th i Hùng V ng th 71, t c là kho ng th p niên 70, 80 th k XX Công nguyên, đ t Lĩnh Nam thái bình th nh tr . Dân tình đ ng th h ng m t đ i s ng m no, không làm cũng có ăn, vì đ c nhà n c bao c p. Sách s g i th i kì đó b ng thu t ng “N n văn minh bao c p”. Không làm mà có ăn nên dân tình sinh h , ch bi t h ng th , t i đ n gà lên chu ng là ng i lên gi ng vì ch ng bi t làm gì, r i đ đái b a bãi mà không h có ý th c k ho ch hóa gia đình, b i v y, c dân các đô th Lĩnh Nam đông nhung nhúc. Đi u này gây ra tình tr ng nhà b quá t i. Cẩn h 8 mét vuông ch a 16 ng i là chuy n bình th ng

B y gi i ph Hai Bà Tr ng, huy n Nay Đ y, có nhà quan lang (1) h Cao. H Cao hi m mu n nên ch sinh đ c có b y ng i con, trong đó có hai ng i con trai. Ng i anh tên Ban Long, ng i em tên Ba Nhá. Hai ng i h n nhau m t tu i và gi ng nhau nh đúc, đ n n i chính cha m đôi lúc cũng không phân bi t đ c ai là anh, ai là em.(2)

## Chung qui ch t i...

T&#225;c Gi&#7843;: V ng Văn Quang

Ch&#250;a Nh&#7853;t, 02 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 08:01

---

Năm hai anh em m i tám m i chín tu i thì cũng là lúc cha m theo nhau v ch u ông bà m t l t. Năm bà ch gái đã yên b gia th t, nên trong căn h l p ghép ki u chu ng chim 12 mét vuông tính c công trình ph v n đã qu nh hiu nay càng thêm hiu qu nh.

Hai anh em th ng ngày đã th ng yêu nhau, nay g p c nh qu nh hiu, l i càng yêu th ng nhau h n tr c. Su t ngày qu n quít không r i. C nh m t c p PD v y.(3)

Bình sinh hai anh em h Cao là k thông minh sáng d h n ng i, l i ham h c ham đ c nên thi tr t đ i h c hai l n, h ph n chí nhà th giáo ng i cha, nay cha m t đi không còn ng i d y d (4), c a n gia s n song thân ch ng đ l i đ c bao lăm, l i ch a k sinh nhai nên tình c nh có ph n bi đát.

Bên hàng xóm, có nhà văn h V ng tên D t v n m n tài nên th ng qua l i giúp đ , khi cút r u lúc n m xôi. M t hôm, V ng văn gia b o hai chàng: “Th ng có câu, mi ng ăn núi l , nay cha m các ng i m t s m, c a n ch ng có gì, các ng i l i ch a có ngh ng ng, tr c m t tính sao cho đ ng. Ta nghe, phía tây thành Đ i La, có đ o sĩ h L u tu s p thành chính qu , quy n bi n vô song, chỉ b ng hai đ a nên s m cái l nh mà theo h c đ o, tr c là có k sinh nhai, sau là thi th v i đ i, đ ng làm r ng danh ông bà t tiên dòng h”.

Hai anh em g t gù khen ph i, r i ch n ngày lành d t con Wave T u ra ti m c m đ , s a m t l nh r i nh m h ng tây thành mà đi mi t.

Nói v đ o sĩ h L u. Ng i này đã s ng ngót trăm tu i, chuyên luy n thu t nhìn xuyên sành s , tráo bài, úp xu..., quy n bi n đã t i m c th ng th a nên danh ti ng l y l ng. T x Đông sang x Đoài, dân c b c không ai không bi t. L u có đ c m n con gái m c dù có tám bà v . Đi u này tho t nghe t ng vô lí, ho c ng i đ i s ác m m mà k t t i L u y u sinh lí, nh ng kì th t không ph i v y. Vi c L u hi m mu n th c ra xu t phát t t t ng, mà phàm nh ng k tu đ o, nh ng tri t gia, kì nhân, đ ng m x a nay luôn có t t ng v t tr c đám đông âu cũng là l th ng.

Ng i con gái L u tên Th S t, v a t i tu i trắng tròn. Nhan s c nàng di m l có m t không hai, chân vòng ki ng nh chân ca sĩ Ph ng Thanh, tay to nh tay Lý Đ c, đ c bi t, hàm răng trên c a nàng b ng ra nh mái hiên đ ng che n ng cho c m, l i m t màu c i m huy n bí. Hàm răng nàng S t th c s là bi u t ng cho v đ p ph n Lĩnh Nam, nó phát huy, c v , xi n

d ng cho tình th n và b n s c dân t c. L u đ o sĩ yêu con gái l m, nâng nh nâng tr ng h ng nh h ng hoa, ch mong g ch ng s m đ t ng c n ng đi cho khu t m t.

Khi anh em h Cao ra m t, L u đ o sĩ nhìn qua là th y m n nên phán r ng: “Ta x a nay tu đ o, hành hi p trên ch n giang h luôn gi v trí sô lô, không kéo b y đàn, không nh n đ t . Nh ng th y hai con m t mũi khô ngô m t la mây lém th c không ph i h ng th ng nh n, nên ta b ng lòng thâu nh n”.

Cũng cùng lúc đó, nàng S t đ ng sau t m li p dôm vào. Thoáng nhìn hai anh em, cũng nh b t c đàn ông con trai nào tr c đây t ng nhìn, nàng đem lòng yêu m n ngay. Th S t đ ng đ n ng i, e th n đ b ng h t mông, b ng th m nghĩ, ta ph i th a chuy n v i cha, b o chúng nó tr h c phí b ng đám c i v i ta m i đ c. Nghĩ là làm luôn, ngay chi u hôm đó, Th S t mang tâm s t bày cùng cha. L u đ o sĩ nghe xong v ùi đánh đét, nh y c ng lên mà r ng: “Gi i, con bé này thông minh đ t xu t! Cú cáo nh ta còn ch a nghĩ ra chiêu này. Đ c, c đ chúng h c n a ch ng ta s truy n đ t ý đ . Lúc đó đã há mi ng m c quai, đ chúng nó dám t ch i. À, nh ng mà con gái b k t th ng nào, hay đ nh đánh chén c hai?”. Th S t e l cúi đ u: “Theo đ o lí c a dân t c, có mu n cũng không th x i c c p. Mà hai chàng b ngoài gi ng nhau nh đúc, con ch ng bi t th nào. V y chi b ng, con m i hai chàng ăn cháo, nh ng ch đ a m t tô và m t mu ng cho chúng tranh nhau, chàng nào tranh đ c nhi u con xin k t tóc xe duyên”. L u đ o sĩ tr n tròn c m t, ú nh trúng gió, m t h i m i th t nên l i: “à này Th S t, con yêu con quí con vàng con b c c a ta, hôm nay mây ăn nh m cái gì mà mình tri t quá đ i v y. Đ c, đ c... c nh th mà làm”.

Th i gian th m tho t thoi đ a, Xuân, H , Thu, Đông r i l i Xuân nguyên tác Kim Ki Duk..., ch ng m y ch c sáu tháng trôi qua. Lúc này, anh em h Cao đã th giáo đ c g n hai ph n ba kho ki n th c c a L u đ o sĩ. Vào m t bu i chi u cu i thu ti t tr i se l nh, trăng tròn, nh t th c và nh ng con ng a đang ch t trong chu ng (5) nguyên tác Murakami, L u đ o sĩ cho g i anh em h Cao vào, đ ng truy n đ t ý đ . Hai anh em h Cao cúi g m m t b n l n, chân n di chân kia, lát sau m i th a l i. Th a r ng: “Th y th ng chúng con, chúng con đ i n l m, nh ng hi m m t n i gia c nh nghèo hèn, bi t l y gì làm đám c i...”. L u đ o sĩ ng a m t mà phán: “S ng trên đ i ân tình là quan tr ng, bày đ t khoa tr ng b t quá ch là trò kh . N u các con th ng yêu nhau, ch c n ra đê Nh t Tân, mua con chó c v đ p ch t thui r m n u ba món, l i thêm đôi lít bia h i là đám c i rôm r . Nh th ch ng ph i gi n d mà trang tr ng l m ?”. Hai anh em cùng nh y c ng v tay khen ph i. T n ng n h i lâu r i hai đ a đ ng thanh: “Nh ng chúng con ch a bi t, trong hai đ a thì th y ch n đ a nào”. L u đ o sĩ ph y tay: “Không ph i lần tăn, vi c đó Th S t s li u”.

Ngay t i hôm đó, nàng S t th c thi s m ng kén ch ng. S t h h c ra sau v n b t dăm con

cóc tía, đôi con ch u chàng, ninh nh v i g o m u d ch, xong xuôi, S t mức cháo vào m t tô, đ t lên mâm, bên c nh đ đ c m t cái mu ng, r i tr nh tr ng b ng vào th phòng anh em h Cao. Nàng b n l n đ t mâm cháo lên bàn, e hèm h c h c ba b n b n đánh ti ng r i tr lui, đ ng sau t m li p rình r p. Anh em h Cao ng i mùi cháo th m l ng nh mùi cám l n, bi t Th S t vào nh ng gi v say s a đ c sách, khi S t lui gót, c hai chàng v t sách, b t d y lao vút ra bàn.

Th S t đ ng sau t m li p m c kích r ã ràng. Sau m t h i gi ng co, chàng qu n đ ãng ng n có v kh e m nh h n nên gi ng đ c tô cháo, đ c ng c vào h ng r t g n gh , chàng qu n đ ãng dài ch còn bi t ô m đ u than kh . Lúc này, Th S t m i nh n ra, r ng hai anh em h Cao không gi ng nhau đúc khuôn nh dân gian v n k và ghi trong th t ch c . R ã ràng, chàng qu n đ ãng ng n v a ch i h t tô cháo – ng i anh – con ng i m t trái th ng nhìn v bên ph i, còn chàng qu n đ ãng dài – ng i em – con ng i m t ph i th ng nhìn v bên trái. Rành rành hai anh em lác l ch pha, không th nào nh m l n cho đ c. S t t t t ch y đ n phòng cha báo cáo k t qu thi tuy n. L u đ o sĩ nghe con gái t ng thu t, g t gù ra chi u hài lòng l m.

Đám c i Th S t và Ban Long di n ra r t đ m m và vui v . R u làng Vân ba vò, bia h i năm lít, chó c tám cân. Th c khách đ n chia vui là m y lão nhân uy tín trong làng kì b o và nhà văn V ng D t. Ti c tùng xong xuôi, b ng h u, cha m , v ch ng t ch c hai s i, m t xóc đĩa, m t t tôm, v a chia vui v a là luy n đ o. Cu c vui kéo dài đ n canh năm m i d t.

Th i gian th m tho t thoi đ a, Xuân, H , Thu, Đông r i l i Xuân nguyên tác Kim Ki Duk... tho t cái sáu tháng trôi qua. Ngày ngày, hai anh em đi hành đ o ki m ăn c các b n t u b n xe; nàng S t nhà lo c m n c quét t c gi t giữ r t chu đáo. Tình v ch ng nghĩa anh em duyên ch dẫu em ch ng ngày m t n ng nân. Hi m m t n i căn h h i ch t cho ba ng i, nh t là trong ba ng i l i có đôi v i ch ng son. Căn phòng 12 mét vuông kê v a hai gi ng, ban ngày đã kh ban đêm l i càng s ng. Tuy đã đ c ngăn đôi b ng t m riđô v i di m bầu c a nhà máy đ t mừng tám tháng ba, nh ng n m bên này Ba Nhá đ c xem ti vi âm thanh n i liên t c. Là ng i có năng l ng đ i dào, nên nhi u đêm Ba Nhá tay s đ u trên tay ôm đ u d i luôn m m than kh .

M t l n, Th S t gi t màn cho em r , nàng l y làm l khi th y trên đỉnh màn nh ng v t loang l nh b n đ châu M , l i c ng ng c nh h . S t th m nghĩ: “Cao th này có khi n i công ph i h n ch ng mình m t b c, hàng hóa ch c ph i đ t tiêu chu n ISO phiên b n 2007 ch ch b n..., th o nào chàng luôn mang qu n đ ãng dài t i đ u g i. Th t là kì nhân hi m có trên đ i”. M t nàng lim dim, má đ ph ng ph ng, nom g i tình ch ng khác nào Anjelina Jolie.

T đó, L u Th S t càng quan tâm chăm sóc em ch ng h n tr c.

M t ngày n , hai anh em đi hành đ o trên m n b n xe Long Biên đ n t i m t m i v . V g n t i nhà, Ban Long b o Ba Nhá v tr c, còn mình t t qua ch Xanh ki m ít m i nh u. Khi Ba Nhá v a b c chân vào nhà thì Th S t ch ng bi t vô tình hay c ý nh y b ra ôm ch m l y chàng r i ra s c mà hôn hít. Ba Nhá h t ho ng x ng danh, nh ng Th S t v n không buông tha mà h nh h ch b o r ng: “G m, ng i nhà v i nhau mà chú c khách khí. Ch ng ph i truy n x a tích cũ còn ghi rành rành chuy n m t bà hai ông đ y ?”, nói r i l i ti p t c r t c n m n. Ba Nhá tuy tinh th n ch a thông l m, nh ng th y hay hay nên chàng c đ ng yên xem sao. Lát sau, chàng cũng ch ng gi k n a làm gì. Hai ng i qu n l y nhau nh ph ng đ o hoàng điền v y.

Đúng lúc này thì Ban Long tr v , chàng đ ng ch t trần m t lúc m i e hèm đánh ti ng. Và cũng ph i t i ti ng e hèm th ba thì Ba Nhá và Th S t m i buông nhau. C ba cùng s ng sùng không ai nói v i ai m t l i, ch ngoác m m c i c ng c c. R i Th S t đ n c m, ba ng i quây qu n ăn nh u h i h i rôm r .

T sau s c y, không khí trong nhà tr nên n ng n b c b i. V ch ng Long - S t t i đ n ch giao h p đôi ba l n l y l r i ng . Bên gi ng kia, Ba Nhá cũng c mà nu t ti ng th dài vào trong, t ng t ng qua loa, v t vĩa qua quít r i cũng ng n t. Đ c bi t, Ban Long t ra dè ch ng Ba Nhá, không bao gi đ v m t mình.

Ba Nhá th y thái đ anh nh v y thì bu n lòng l m, ch ng bi t giải bày cùng ai nên th nh tho ng chàng len lén vào góc nhà khóc lóc cho vui. Khóc mãi v n không vui lên đ c vì tâm s v n ch t ch a trong lòng. M t hôm, nhân lúc Ban Long đang vui v ph n kh i vì v a xem G p nhau cu i tu n Ba Nhá r r đ c b u tâm s , r ng anh em môi h mông l nh tay đ t ru t xót con ch y c n t thì hà c g i nay ti c nhau l ng th t. Ban Long nghe xong tâm s c a em, th dài mà r ng: “M i s trên đ i anh em đ u có th s chia, nh ng duy nh t th y không th nào s chia cho đ c. Chú không nh ông bà ta có câu nh ng ăn nh ng u ng ai nh ng b m bao gi đ y . Thôi, chú thông c m”.

T đó, Ban Long càng đ ý canh ch ng v và em r t chi ng t nghèo.

M t ngày n , Ba Nhá th y trong ng i không kh e nên chàng ngh i nhà. Ban Long đ ng

## Chung qui ch t i...

T&#225;c Gi&#7843;: V ng Văn Quang

Ch&#250;a Nh&#7853;t, 02 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 08:01

---

nhiên ph i g i Th S t cùng đi hành hi p.

nhà m t mình, Ban Long lê ng i ng i trên ng ng c a nhìn v phía chân tr i xa ngái. Lòng chàng trào dâng m t n i bu n khó t . Khu r ng tr c m t âm u càng khi n chàng th y lòng cô qu nh, n i t i thân dâng trào, chàng r ng lên m t bài th hi n đ i v i gi ng ngâm bi hùng. Th r ng:

Ồi ! Nh ng gi t m a lén lút m c a b u tr i

chúng đi tìm hoan l c

Cánh đ ng khô héo nh nhan s c bà già...

qu n qu i giao hòa

B y giun đ t hùng h gi ng oai, hàng hàng th p t

Đám lau lách kh a thân d m m a, hân hoan đón ch cái ch t

H hê, măn nguy n d i m

Chúng t ng th y đ a đàng....

Ồi s p đ t t t

Ôi s m ran ch p gi t

Ôi thác đ m a tuôn

Đ c xong bài th , đáng l ph i ng t x u (7) thì Ba Nhá l i dùng dùng đ ng d y nh m h ng r ng đi mi t. Chàng đi, đi mãi theo đ ng mòn th ng vào r ng âm u. Tr i b t đ u t i, trăng đã lên, côn trùng đã rên r mà chàng v n c đi.

Ôi b c chân vô đ nh!

Đôi chân đ a chàng đ n b m t con su i r ng n c sâu và xanh bi c. Chàng ng i xu ng và r ng lên th n th c. Ti ng su i reo, c reo mãi, nó ch nh o ti ng khóc c a chàng. Đêm m i lúc m t khuya, s ng xu ng m i lúc m t nhi u. S ng đêm l nh th m đ n vào da th t, b ng đối c n cào sâu th m đêm đen l i thêm ti ng su i reo nh ti ng hát n i xa ch gi u khi n chàng không ch u n i. Ph n chí t t cùng, Ba Nhá đ a tay vào qu n t h y. Liên t c ch ng b y b y b n m i chín l n thì chàng ki t s c. Ba Nhá ch t và bi n thành m t cái cây không cành, th ng t p.

L i nói v v ch ng Long - S t. Khi hai v ch ng đi hành đ o v , không th y em dâu, Ban Long ch t d y lên m t linh c m l . Chàng l ng l ng b đi tìm Ba Nhá mà không nói gì v i v . Chàng cũng theo con đ ng mòn đi mi t. Chàng cũng đi mãi, đi mãi và sau cùng đ n con su i xanh bi c đang ch y cu n cu n d i ánh trăng. Đôi chân đã m i nh l i thêm cái đối hành h , chàng đành ng i bên b su i t a mình vào m t g c cây không cành. Chàng có ng đ u chính cái cây là em mình. S ng l nh r i lã chã lên đ u. Chàng r u rĩ khóc than h i lâu r i ng t đi. Lúc này, chàng m i s c nh đ n món l u cá nóc mà tr a nay hai v ch ng bù khú. “Tr i, ta ng đ c th c ph m m t r i!” Chàng th m than lên khe kh tr c khi ch t. Chàng ch t và bi n thành m t t ng đá k bên cái cây không cành.

à nhà, Th S t không th y ch ng và em dâu, nên nàng s t ru t c nh p nh m đ ng lên ng i xu ng liên t c. R i ch ng đ nh mà đôi chân nàng cũng đ a nàng bon bon trên con đ ng mòn đi vào r ng th m. Nàng đi mãi, đi mãi. B c th p b c cao chân t i chân héo, mãi r i cu i cùng nàng cũng g p con su i n c sâu và xanh bi c. Đối, m t, ch t đ c cá nóc b t đ u phát tác. Nàng bèn ng i t a vào g c cây không cành m c bên t ng đá, v t mình đ p m y khóc than. Nàng có ng đ u đang ng i t a vào em ch ng và sát đó là ch ng. Đêm đã ng d n v sáng,

s&#225;ng xu&#225;ng mù m&#223;t c&#223; núi r&#223;ng. Th&#223; S&#223;t khóc chán thì ng&#223;a m&#223;t nhìn trắng c&#223;i tít c&#223; nh&#223; chó sói s&#223;a trắng. S&#223;t c&#223; c&#223;i nh&#223; th&#223; cho đ&#223;n ki&#223;t s&#223;c. Nàng ch&#223;t và bi&#223;n thành m&#223;t cây leo qu&#223;n ch&#223;t l&#223;y cái cây không cành m&#223;c bên t&#223;ng đá.

Sau này, c&#223; dân ph&#223; Hai Bà Tr&#223;ng bi&#223;t chuy&#223;n, ai n&#223;y đ&#223;u th&#223;ng xót. M&#223;t l&#223;n, vua Hùng đi công tác xu&#225;ng c&#223; s&#223;, dân tình đem chuy&#223;n ba ng&#223;i k&#223; l&#223;i cho vua nghe. Vua đòi đ&#223;n t&#223;i t&#223;n n&#223;i ch&#223;ng ki&#223;n. Vua sai ng&#223;i l&#223;y lá cây leo và l&#223;y qu&#223; cái cây không cành nh&#223; th&#223; thì th&#223;y mùi v&#223; cay cay th&#223;m th&#223;m. Nhai chán nh&#223; n&#223;c vào t&#223;ng đá thì th&#223;y b&#223;i n&#223;c bi&#223;n đ&#223;n ra s&#223;c đ&#223;. Ăn xong c&#223; tr&#223;u, vua Hùng l&#223;m b&#223;m: “Ôi, thiên tình s&#223; đi&#223;m l&#223; bi&#223; th&#223;ng này ph&#223;i ch&#223;ng chung qui là t&#223;i nhà ch&#223;t mà ra? Mà dân tình chui rúc là t&#223;i ai?” (8) Đo&#223;n, quay sang th&#223; kí b&#223;o: “Ta đ&#223;t tên cái cây m&#223;c th&#223;ng kia là cây Cau, cây dây leo kia là cây Tr&#223;u Không. T&#223;ng đá &#223; bên đ&#223;m v&#223; nung cho x&#223;p đ&#223; ăn v&#223;i tr&#223;u cau cho mi&#223;ng th&#223;m môi đ&#223; và phòng ch&#223;ng sâu răng cho dân tình đ&#223; t&#223;n ti&#223;n mua listerine, close up.”

Tình duyên c&#223;a ba ng&#223;i l&#223; m&#223;t m&#223;i tình keo s&#223;n, th&#223;m thi&#223;t, cho nên ng&#223;i Kinh g&#223;p nhau th&#223;ng nói: “Nhà bác x&#223;i v&#223;i em mi&#223;ng gi&#223;u”. Và thành ng&#223; “Mi&#223;ng tr&#223;u là đ&#223;u câu chuy&#223;n” xu&#223;t hi&#223;n t&#223; y.

**Cũng c&#223;n nói thêm, trong dân gian l&#223;u truy&#223;n m&#223;t thang thu&#223;c r&#223;t công hi&#223;u, &#223;y là l&#223;y r&#223; cây cau ngâm r&#223;u ba tháng r&#223;i u&#223;ng. Tác đ&#223;ng không h&#223; thua kém Viagra. R&#223; cây cau có đ&#223;c đi&#223;m là m&#223;c đ&#223;m ng&#223;c lên tr&#223;i, âu cũng là &#223;ng v&#223;i phong đ&#223; c&#223;a Cao Ba Nh&#223;, sinh th&#223;i th&#223;ng m&#223;c qu&#223;n đ&#223;ng dài t&#223;i đ&#223;u g&#223;i v&#223;y.**

*1) M&#223;t ch&#223; quan nh&#223; dành riêng cho đ&#223;m con ông cháu cha l&#223;ng không có chuyên môn - t&#223;ng đ&#223;ng v&#223;i ch&#223; t&#223;ch ph&#223;ng, xã ngày nay*

*2) Chi t&#223;t này h&#223;i vô lí, vì dù là sinh đôi thì cha m&#223; cũng có th&#223; nh&#223;n ra đ&#223;c. Có th&#223; do đông con, nên các b&#223;c ph&#223; huynh ngày tr&#223;c hay nh&#223;m l&#223;n th&#223; t&#223; con cái trong nhà. Lí g&#223;i nh&#223; v&#223;y có v&#223; thuy&#223;t ph&#223;c h&#223;n c&#223;.*

*3) PD: Thu&#223;t ng&#223; y h&#223;c b&#223;ng t&#223;ng Pháp c&#223; (President Democrite's) ch&#223; nh&#223;ng c&#223;p đ&#223;n ông con trai th&#223;ng theo dõi soi mói nhau m&#223;t cách b&#223;nh ho&#223;n, vì nghi ng&#223; nhau m&#223;t đ&#223;u g&#223;i đó.*



## Chung qui ch<sup>h</sup> t<sup>h</sup>i...

T&#225;c Gi&#7843;: V<sup>h</sup>ng Văn Quang

Ch&#250;a Nh&#7853;t, 02 Th&#225;ng 11 N&#259;m 2008 08:01

---

4) Dân gian th<sup>h</sup>ng g<sup>h</sup>i là “M<sup>h</sup>t d<sup>h</sup>y”.

5) Đ<sup>h</sup>n tích c<sup>h</sup>. Đây là tên m<sup>h</sup>t ch<sup>h</sup>ng trong cu<sup>h</sup>n kinh Biên niên kí chim văn d<sup>h</sup>y c<sup>h</sup> a Murakami chân nhân. Hàm ý ch<sup>h</sup> m<sup>h</sup>t kho<sup>h</sup>ng th<sup>h</sup>i gian trong tháng, con ng<sup>h</sup>i d<sup>h</sup> đ<sup>h</sup>ng c<sup>h</sup>m và th<sup>h</sup>u h<sup>h</sup>u nhau

6) M<sup>h</sup>t ch<sup>h</sup>ng trình ngh<sup>h</sup> thu<sup>h</sup>t cung đình r<sup>h</sup>t đ<sup>h</sup>c g<sup>h</sup>i trí th<sup>h</sup>c, c<sup>h</sup> b<sup>h</sup>c th<sup>h</sup>i đó<sup>h</sup> a chu<sup>h</sup>ng. N<sup>h</sup>i dung r<sup>h</sup>t hàn lâm, t<sup>h</sup>c t<sup>h</sup>u.

7) Thông th<sup>h</sup>ng, trong các bi k<sup>h</sup>ch dân t<sup>h</sup>c Kinh, khi m<sup>h</sup>t bài/đo<sup>h</sup>n th<sup>h</sup> bi hùng đ<sup>h</sup>c x<sup>h</sup>ng lên là báo h<sup>h</sup>u m<sup>h</sup>t cú ng<sup>h</sup>t x<sup>h</sup>u ho<sup>h</sup>c đ<sup>h</sup>t t<sup>h</sup>.

8) Có th<sup>h</sup> t<sup>h</sup> câu nói này, mà trong dân gian v<sup>h</sup> sau th<sup>h</sup>ng l<sup>h</sup>u truy<sup>h</sup>n thành ng<sup>h</sup> “Chung qui ch<sup>h</sup> t<sup>h</sup>i vua Hùng”.